ПРАЛЕТАРЫІ ЎСІХ КРАІН, ЯДНАЙЦЕСЯ!

Гомельскі УНІВЕРСІТЭТ

Год выдання другі
№ 5 (46)
СУБОТА
3
КАСТРЫЧНІКА
1970 года

ОРГАН ПАРТКОМА, РЭКТАРАТА, КАМІТЭТА ЛКСМБ, ПРАФКОМА І МЯСЦКОМА ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА

Цана 2 кап.

НОВЫ ТРЫУМФ САВЕЦКАЙ НАВУКІ І ТЭХНІКІ

(ПАСПЯХОВЫ ПАЛЕТ САВЕЦКАЙ АЎТАМАТЫЧНАЙ СТАНЦЫІ «МЕСЯЦ-16»)

Савецкай касмічнай навукай і тэхнікай бліскуча вырашана новая навукова-тэхнічная праблема. Упершыню ў гісторыі касманаўтыкі аўтаматычны апарат зрабіў рэйс Зямля—Месяц—Зямля і даставіў на Зямлю ўзоры месяцавай пароды.

Калектыў універсітэта разам з усім савецкім народам захапляецца новым выдатным дасягненнем айчыннай навукі і тэхнікі і жадае нашым вучоным, канструктарам, усім, хто ўдзельнічаў у рашэнні гэтай складанейшай праблемы, новых поспехаў у асваенні касмічнай прасторы.

У сувязі з гэтай падзеяй мы прапануем вашай увазе кароткі каментарый віднага вучонага, адзінага ў рэспубліцы аўтара навуковага адкрыцця, загадчыка кафедры фізікі цвёрдага цела нашага універсітэта, доктара тэхнічных навук, прафесара Дзмітрыя Мікалаевіча ГАРКУНОВА.

Аўтаматычная станцыя «Месяц-16» пабыла на натуральным спадарожніку нашай планеты. Электрычны бур станцыі ажыццявіў бурэнне месяцавага грунту і ўзяў узоры пароды. Станцыя «Месяц-16» паспяхова стартавала з Месяца і ўдачна прызямлілася.

Гэты навуковы эксперымент належыць па праву лічыць вялікай перамогай у разведцы Сусвету.

Нас, спецыялістаў у галіне трэння і зносу цвёрдых цел, вельмі радуе тая акалічнасць, што нашы калегі, якія займаюцца распрацоўкай антыфрыкцыённых матэрыялаў для вузлоў трэння месяцавага буравога абсталявання, здолелі забяспечыць высокую надзейнасць гэтых вузлоў. Яны рашылі складаную тэхнічную задачу.

Сапраўды, звычайныя вузлы трэння, якія працуюць на Зямлі, не могуць дзейнічаць на Месяцы, бо там няма кіслароду. Такім чынам, не ўтвараюцца вокіславыя плёнкі на паверхнях, і тручыяся дэталі ў час работы зварваюцца. Вадкую змазку таксама ўжываць нельга, бо яна будзе выпарацца. Таму для гэтых вузлоў трэння неабходны матэрыялы, якія працуюць на новых прынцыпах. І, як мы бачым, вучоныя справіліся са складанай праблемай.

Паспяхова завершан яшчэ адзін касмічны эксперымент. Палёт станцыі «Месяц-16» уяўляе з сябе выдатнае дасягненне нашай навукі і тэхнікі, якое адкрывае новыя шырокія магчымасці для правядзення сістэматычных навуковых даследаванняў нябесных цел з дапамогай аўтаматычных апаратаў.

Мы ад усяго сэрца віншуем савецкіх вучоных, інжынераў, тэхнікаў, рабочых з вялікай перамогай у асваенні Космасу!

СПРАВЕ ЛЕНІНА І ПАРТЫІ ВЕРНЫЯ

Урачыста і радасна адзначыў беларускі народ залаты юбілей камсамоліі рэспублікі. Гэтай знамянальнай даце быў прысвечан і агульнауніверсітэцкі камсамольскі сход «Запаветам Леніна верныя».

У актавай зале — выкладчыкі, ветэраны камсамола, студэнты (здымак унізе). Велічна гучаць дзяржаўныя гімны Савецкага Саюза і Беларусі. Раздаецца каманда «Унесці сцягі!». У залу ўдзельнікі студэнцкіх будаўнічых атрадаў Міхаіл Купрэеў, Леанід Арцёменка, Міхаіл Даніленка і Уладзімір Мядзведскі ўносяць сцягі універсітэта, узнагароды, атрыманыя за ўдарную работу ў час працоўнага семестра, за лепшую спартыўна-масавую работу сярод універсітэтаў краіны.

З дакладам «50 год Ленінскага Камуністычнага Саюза Моладзі Беларусі» выступіў намеснік сакратара камітэта камсамола Міхаіл Байда. Ён расказаў аб баявым шляху беларускай камсамоліі, аб яе поспехах у гады мірнага будаўніцтва і неўміручых подзвігах на франтах грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў.

Міхаіл Байда падрабязна расказаў, з якімі дасягненнямі прыйшла універсітэцкая камсамольская арганізацыя да 50-годдзя ЛКСМБ, назваў імёны лепшых студэнтаў, пераможцаў агляду-конкурсу на лепшую камсамольска-прафсаюзную групу, праведзенага ў гонар 100-годдзя з дня нараджэння Уладзіміра Ільіча Леніна.

Студэнты універсітэта не толькі добра вучацца, працягваў дакладчык, але і прымаюць актыўны ўдзел у рабоце навуковых гурткоў, выконваюць грамадскія даручэнні, працуюць у час летніх канікулаў на будоўлях краіны.

Сакратар камітэта камсамола фізічнага факультэта Аня Гадлеўская расказала аб тым, як студэнты шэфствуюць над піянерамі, аб іх дапамозе ў абсталяванні вучэбных кабінетаў.

Студэнтка 5 курса біёлага-глебавага факультэта Зінаіда Кухарава паведаміла ўдзельнікам урачыстага сходу, што яе аднакурснікі сталі на вахту, прысвечаную дастойнай сустрэчы XXIV з'езда КПСС і імкнуцца сустрэць гэту вялікую падзею ў жыцці нашай краіны добрай і выдатнай вучобай.

Ад імя парткома універсітэта камсамолец трыццатых гадоў дацэнт Яўген Антонавіч Семянчук (здымак уверсе) цёпла павіншаваў моладзь са святам.

На ўрачыстым сходзе таксама выступілі старшыня савета СНТ універсітэта Аляксандр Сінюк і сакратар камітэта камсамола механіка-матэматычнага факультэта Валянціна Апалькова.

За поспехі ў вучобе і актыўны ўдзел у грамадскай рабоце шасці студэнтам ГДУ былі ўручаны Ганаровыя граматы Гомельскага абкома камсамола.

Узнагароды калегіі Міністэрства вышэйшай і сярэдняй спецыяльнай адукацыі БССР і бюро ЦК ЛКСМБ атрымалі многія студэнты, якія ўдзельнічалі ў рэспубліканскім конкурсе работ па праблемах грамадскіх навук, гісторыі ВЛКСМ і міжнароднага маладзёжнага руху, прысвечанага 100-годдзю з дня нараджэння У. І. Леніна.

Удзельнікі ўрачыстага юбілейнага сходу аднагалосна прынялі сацыялістычныя абавязацельствы камсамольскай арганізацыі універсітэта па дастойнай сустрэчы XXIV з'езда Камуністычнай партыі Савецкага Саюза.

Сход закончыўся спяваннем партыйнага гімну «Інтэрнацыянал».

Наш кар.

САЦЫЯЛІСТЫЧНЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ

КАМСАМОЛЬСКАЙ АРГАНІЗАЦЫІ ГОМЕЛЬСКАГА ДЗЯРЖАЎНАГА УНІВЕРСІТЭТА ПА ДАСТОЙНАЙ СУСТРЭЧЫ XXIV З'ЕЗДА КАМУНІСТЫЧНАЙ ПАРТЫІ САВЕЦКАГА САЮЗА

Рыхтуючыся дастойна сустрэць XXIV з'езд КПСС, у дзень слаўнага 50-годдзя камсамола Беларусі камсамольская арганізацыя Гомельскага дзяржаўнага універсітэта абавязуецца:

Лічыць усю работу накіраванай на дастойную сустрэчу XXIV з'езда КПСС.

Замацаваць поспехі ў вучобе, дасягнутыя па выніках мінулага навучальнага года, дабіцца, каб грамадскія дысцыпліны здаць на «добра» і «выдатна».

Прыняць актыўны ўдзел у святкаванні 150-годдзя з дня нараджэння Фрыдрыха Энгельса.

Палепшыць прапагандысцкую і лектарскую работу школы маладога лектара.

Працягваць шэфскую работу ў сельскіх школах. Абавязаць камсамольскую арганізацыю факультэта фізічнага выхавання дапамагчы школам у будаўніцтве спартыўных пляцовак і набыцці спортінвентару.

Гурткі мастацкай самадзейнасці абавязуюцца часцей выступаць з канцэртамі ў горадзе і вобласці, палепшыць якасць выканаўчага майстэрства.

Палепшыць работу студэнцкага навуковага таварыства, падрыхтаваць 50 работ на рэспубліканскі конкурс па праблемах грамадскіх навук.

Для работы на будоўлях краіны летам 1971 года сфарміраваць студэнцкія будаўнічыя атрады ў колькасці 600 чалавек.

Напярэдадні XXIV з'езда КПСС правесці сустрэчы са старымі камуністамі, дэлегатамі з'ездаў нашай партыі, лепшымі людзьмі горада і вобласці.

Да XXIV з'езда КПСС актыўна ўключыцца і паспяхова здаць ленінскі залік, які праводзіцца пад дэвізам «Мы справе Леніна і партыі верныя».

САЦЫЯЛІСТЫЧНЫЯ АБАВЯЗАЦЕЛЬСТВЫ ПРЫНЯТЫ НА АГУЛЬНАУНІВЕРСІТЭЦКІМ ЮБІЛЕЙНЫМ КАМСАМОЛЬСКІМ СХОДЗЕ.

ВІНШУЕМ З УЗНАГАРОДАЙ!

За актыўны ўдзел у гаспадарчым і культурным будаўніцтве, плённую работу па камуністычнаму выхаванню моладзі і ў сувязі з 50-годдзем ЛКСМБ Прэзідыум Вярхоўнага Савета БССР узнагародзіў граматамі вялікую групу маладых перадавікоў прамысловасці, будаўніцтва, транспарту, сельскай гаспадаркі, работнікаў камсамольскіх органаў, маладзёжнага друку, культуры і навучальных устаноў.

У ліку ўзнагароджаных Граматай Вярхоўнага Савета БССР

БАЙДА Міхаіл Ляонцьевіч — студэнт універсітэта;

ЭСМАНТОВІЧ Ігар Феафілавіч — сакратар камітэта камсамола універсітэта.

У ГАСЦЯХ — БАЯВЫ ГЕНЕРАЛ

Вялікая Кастрычніцкая сацыялістычная рэвалюцыя. Грамадзянская вайна. Перакоп. Сіваш. Для сённяшняга пакалення юнакоў і дзяўчат гэтыя словы — легендарныя. Гераічнае мінулае Радзімы мы вывучаем па падручніках, успамінах, з вялікай цікавасцю глядзім кінастужкі, якія ўваскрашаюць той далёкі, незабыўны час, расказваюць аб вядомых дзеячах Камуністычнай партыі, першых савецкіх палкаводцах, простых невядомых героях, якія аддалі сваё жыццё за шчасце будучых пакаленняў.

А ў мінулую сераду, здаецца, подых таго далёкага часу ўварваўся ў актавую залу Гомельскага дзяржаўнага універсітэта. У госці да нас прыехаў актыўны ўдзельнік Вялікага Кастрычніка, грамадзянскай і Вялікай Айчыннай войнаў, ганаровы грамадзянін Гомеля генерал-лейтэнант Канстанцін Фёдаравіч Цялегін.

— Мне семдзесят адзін год, — сказаў ветэран Савецкай Арміі, — але я не адчуваю ношы гадоў сваіх, калі сустракаюся з моладдзю. Маё пакаленне, як і вы, было рамантыкамі і лятуценнікамі, мы марылі аб шчаслівым жыцці. Ленін і Камуністычная партыя запалілі ў нашых сэрцах агонь рэвалюцыйнай барацьбы. І гэты факел мы нясём праз усё сваё жыццё.

Канстанцін Фёдаравіч цікава і захаплююча расказаў аб нараджэнні Чырвонай Арміі, аб яе першых кроках, аб тым, як у змаганнях з ворагам расла моц Савецкай дзяржавы, баяздольнасць арміі.

— Наша шчасце, што з намі быў Ленін, наша партыя, — працягваў свой расказ генерал-лейтэнант. — Яна паслала сваіх лепшых сыноў у рады Чырвонай Арміі. З імем правадыра мы перамаглі ў грамадзянскай вайне. Без гэтай перамогі было б немагчыма наша сённяшняе шчаслівае жыццё.

Госць студэнтаў быў актыўным удзельнікам многіх важнейшых падзей у гісторыі Савецкай дзяржавы. Канстанцін Фёдаравіч прывёў пераканаўчыя прыклады гераізму, любві і адданасці нашага народа сваёй Радзіме, яго веры ў перамогу.

У грозныя гады Вялікай Айчыннай вайны К. Ф. Цялегін быў членам Ваеннага Савета многіх франтоў, ён удзельнічаў у абароне Масквы, змагаўся ля сцен Сталінграда, вызваляў Беларусь і наш родны Гомель, дабіваў гітлераўскіх вар'ятаў у іх логаве — Берліне.

— Немагчыма расказаць аб усіх подзвігах і гераізме савецкіх людзей, — закончыў сваё выступленне Канстанцін Фёдаравіч. — А колькі невядомых герояў, сціплых працаўнікоў вайны! Яны не святкавалі вялікую Перамогу, але яны ў нашых сэрцах. Яны з намі. Што рухала іх на подзвіг? Любоў да жыцця, вера ў правату сваёй справы, вера ў партыю, бязмежная адданасць Радзіме. Будзьце ж і вы такімі патрыётамі, мае юныя сябры...

На памяць аб сустрэчы К. Ф. Цялегіну быў уручан медаль у гонар заснавання ГДУ.

Ад імя камсамольцаў і моладзі універсітэта сакратар камітэта камсамола Ігар Эсмантовіч заверыў дарагога госця, што юнае пакаленне будзе дастойна працягваць эстафету працоўных і гераічных спраў сваіх бацькоў.

П. ГАЛІН.

На здымку: Канстанцін Фёдаравіч гутарыць са студэнтамі універсітэта.

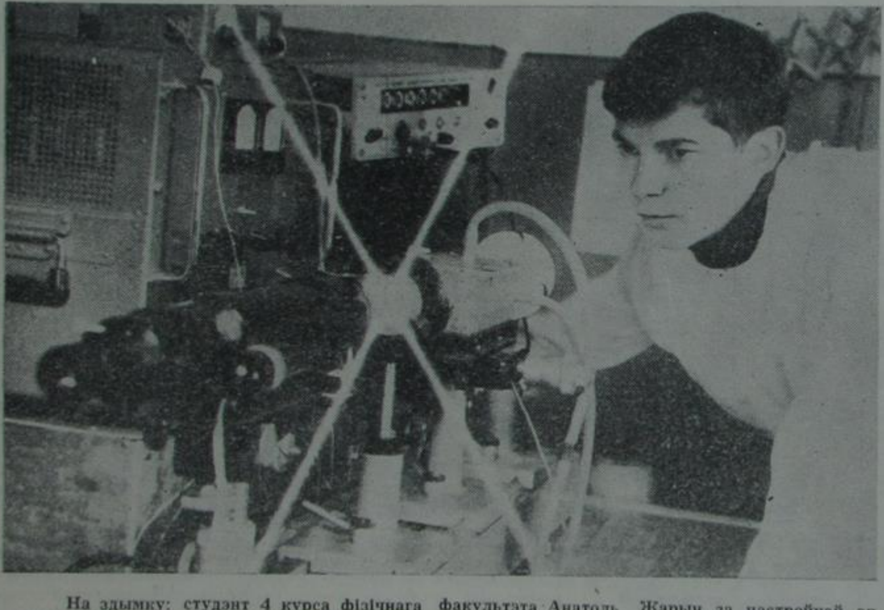

На здымку: студэнт 4 курса фізічнага факультэта Анатоль Жарын за настройкай аптычнага квантавага генератара (лазера).

СПРАВАЗДАЧЫ І ВЫБАРЫ Ў ПАРТАРГАНІЗАЦЫЯХ

КАРЫСНЫЯ ПРАПАНОВЫ

Адбыўся справаздачна-выбарны сход партыйнай арганізацыі гісторыка-філалагічнага факультэта. З дакладам аб дзейнасці партыйнага бюро за справаздачны перыяд зрабіў яго сакратар У. М. Сабаленка.

У спрэчках, якія разгарнуліся па дакладу, выступаючыя падрабязна прааналізавалі стан спраў на факультэце, унеслі карысныя прапановы па паляпшэнню вучэбнай, палітыка-выхаваўчай і навуковай работы.

У прыватнасці, камуніст І. М. Акулаў адзначыў, што факультэт заняў першае месца ва універсітэце па паспяховасці. Актыўна працаваў тэарэтычны семінар, на якім шырока абмяркоўваліся пытанні літаратуры і мовы. Ён выказаў пажаданне аб арганізацыі асобнага семінару па літаратуразнаўчых і моваанаўчых дысцыплінах.

У выступленні камуніста З. А. Ляксуцінай узнімалася пытанне аб рабоце прафсаюзнай арганізацыі. У прыватнасці, яна адзначала, што не заўсёды ў тэрмін асобныя члены прафсаюза плоцяць узносы, амаль бяздзейнічае студэнцкая прафсаюзная арганізацыя факультэта.

У выступленнях камуністаў Я. А. Семенчука, Т. С. Янковай, Д. А. Ляончанкі і іншых таварышаў звярталася ўвага на недахопы ў пытаннях падбору і расстаноўкі кадраў, наведвання камуністамі партыйных сходаў і ў іншых пытаннях шматграннай дзейнасці партыйнай арганізацыі, прапаноўваліся канкрэтныя захады для паляпшэння яе работы.

Партыйны сход абраў новы састаў партбюро. Сакратаром яго выбрана **Т. С. Янкова**, намеснікам — **У. М. Сабаленка**, членамі партбюро — **Д. А. Ляончанка, Н. І. Рымша, А. А. Бенядзіктаў, Л. В. Астапенка і М. А. Янкоўскі.**

(Наш кар.).

ВУЧЫЦЦА КАМУНІЗМУ!

(Да 50-годдзя прамовы У. І. Леніна на III Усерасійскім з'ездзе камсамола)

ВОСЕННЮ 1920 года гераічная Чырвоная Армія вяла ўпартыя баі па ліквідацыі апошніх буйных ачагоў імперыялістычнай інтэрвенцыі і грамадзянскай вайны. У той жа час Камуністычная партыя распрацоўвала шырокі план мабілізацыі савецкага народа на пераадоленне разрухі і эканамічнае адраджэнне краіны, план разгортвання сацыялістычнага будаўніцтва.

У такой абстаноўцы 2 кастрычніка 1920 года ў Маскве адкрыўся III Усерасійскі з'езд камсамола. Дэлегаты з'езда, прыбыўшыя з усіх франтоў — ваеннага, паліўнага, харчовага і культурнага — з нецярплівасцю чакалі рашаючага слова партыі аб чарговых задачах рэспублікі Саветаў, аб ролі і месцы камсамола ў ажыццяўленні гэтых задач. Наказ партыі яны гатовы былі як сцяг панесці ў жыццё, у барацьбу.

З'яўленне на з'ездзе У. І. Леніна было сустрэта бурай захаплення. Уладзімір Ільіч, як расказваюць у сваіх успамінах удзельнікі з'езда, выйшаў на самы край сцэны, памахаў рукой, потым выняў гадзіннік з кішэні, паказаў на цыферблат і адразу, проста, спакойна пачаў сваю прамову — «Задачы саюзаў моладзі». Гэта прамова на многія дзесяцігоддзі ўперад чотка і ясна вызначыла генеральную лінію дзейнасці камсамола як баявога памочніка партыі, глыбока раскрыла ўвесь сэнс жыцця і барацьбы савецкай моладзі.

ПРАМОВУ У. І. Леніна правізвае гістарычная задача, палкі заклік да рэвалюцыйнага юнацтва, да шырокіх працоўных мас — вучыцца камунізму. Прычым, вучыцца так, каб атрыманыя веды аб камунізме не заставаліся мёртвай літарай або моднай фразай, а ўваходзілі, як кажуць, у плоць і кроў кожнага савецкага чалавека, станавіліся невычэрпнай крыніцай натхнення, непарушнай перакананасцю, асновай светапогляду і кіраўніцтвам у паўсядзённай практычнай рабоце, ва ўпартай працы і барацьбе за стварэнне новага свету.

Мы з гордасцю заяўляем сёння, гаварыў генеральны сакратар ЦК КПСС тав. Л. І. Брэжнеў на ўрачыстым пленуме ЦК ВЛКСМ, прысвечаным 50-годдзю камсамола, што ленінскі заклік «вучыцца камунізму!» стаў жыццёвым прызваннем усіх пакаленняў савецкай моладзі. Разам з тым, для маладых працаўнікоў нашых дзён гэты заклік напаўняецца новым зместам, бо ўсё больш грандыёзнымі становяцца задачы камуністычнага будаўніцтва і пастаянна павышаецца роля камсамола ў жыцці савецкага грамадства.

У радах ленінскага камсамола сёння — 27 мільёнаў чалавек. 27 мільёнаў, а не некалькі сотнень тысяч, як было паўвека назад, калі Уладзімір Ільіч сказаў сваю гістарычную прамову. Партыя, падкрэсліваецца ў дакументах XVI з'езда ВЛКСМ, кроўна зацікаўлена ва ўсямерным развіцці сацыяльнай і палітычнай актыўнасці моладзі, яна даручала і даручае камсамолу выкананне задач агульнанароднага маштабу. Сёння камсамолу па плячы самыя складаныя, самыя адказныя заданні. Для паспяховага выканання гэтых заданняў, для таго, каб не адстаць ад часу, ад тэмпаў навукова-тэхнічнага прагрэсу, неабходна нястомна авалодваць ведамі. Ленінскае патрабаванне — вучыцца камунізму! — у нашы дні набыло яшчэ большае значэнне.

АСАБЛІВУЮ ўвагу У. І. Ленін звяртаў на неабходнасць самай цеснай сувязі вучобы з жыццём і прадукцыйнай працай, рэвалюцыйнай і стваральнай дзейнасцю. Без працы, без барацьбы, гаварыў ён, адны кніжныя веды камунізма нічога не вартыя. Залог паспяховага рашэння наспеўшых задач грамадскага развіцця — арганічнае адзінства рэвалюцыйнай тэорыі з рабочым рухам, з практычнай барацьбой партыі і народа за камуністычнае пераўтварэнне грамадства.

Карэнныя патрэбы прагрэсу грамадства на сучасным этапе, развіццё і выкарыстанне вынікаў навукова-тэхнічнай рэвалюцыі настойліва патрабуюць усямернага павышэння ўзроўню кіраўніцтва ва ўсіх галінах гаспадарчага і культурнага будаўніцтва. Толькі пры гэтай умове можна прымаць правільныя рашэнні, паспяхова пераадольваць цяжкасці развіцця і ўпэўнена ісці ўперад.

Навуковае кіраўніцтва на любым участку камуністычнага будаўніцтва немагчыма без глыбокага авалодання рэвалюцыйнай тэорыяй і ўмення прымяняць яе на практыцы.

Надаючы вялікае значэнне глыбока асэнсаванаму, творчаму засваенню рэвалюцыйнай тэорыі, асноў марксісцкай навукі, У. І. Ленін перасцерагаў ад таго, «...каб камунізм не быў у вас чымсьці такім, што завучана, а быў бы тым, што вамі самімі прадумана, быў бы тымі вывадамі, якія з'яўляюцца непазбежнымі з пункту гледжання сучаснай адукацыі». (Збор твораў, выд. 4-е., т. 31, стар. 264).

У. І. Ленін заўсёды быў непрымірымы як да рэвізіяніцкіх скажэнняў марксізма, так і да дагматычных спроб амярцвіць тыя або іншыя тэарэтычныя палажэнні і кіравацца раз назаўсёды завучанымі формуламі без уліку канкрэтных абставін. Ён заклікаў і вучыў мастацтву наступальнай бар... бы супраць усіх форм ... нізму і буржуазнай ...

ЗАЎТРА—ДЗЕНЬ НАСТАЎНІКА

З КАГОРТЫ НЕСПАКОЙНЫХ

— Майя Аркадзьеўна, як вы з ім працуеце? — часта пытаюць калегі настаўніцу фізкультуры Гомельскай сярэдняй школы № 26 Шырынкіну. — Неспакойны чалавек Старчанка, заўсёды незадаволены, шукае штосьці. Ой і цяжка ж вам, мусіць, з ім?

— Нялёгка, — прызнаецца яна, — але працуем...

— І вы не маеце жадання перайсці ў другую школу?

— У другую? Бадай, не.

М. А. Шырынкіна ўспамінае, як пяць год назад упершыню прыйшла ў дваццаць шостую школу:

— Мой папярэднік не знайшоў агульнай мовы з Мікалаем Рыгоравічам, гаварыў, што цяжка будзе і мне, дастанецца, маўляў, табе. Спачатку і мне так здавалася. Думала, для чаго столькі бегаць, штосьці шукаць, патрабаваць, спрачацца. Што патрэбна чалавеку? Новая спартыўная зала, інвентар ёсць — працуй, выконвай вучэбны план. Так думала я, ды, відаць, памылялася... А цяпер ужо шосты навучальны год разам пачалі.

...У вялікай сям'і Старчанкаў дзеці раслі не кволымі. Глядзела на іх Акуліна Міхеeўна і радавалася, што цягнуліся яны да спорту. Асаблівую радасць прыносіла маці Аня.

Коля часта суправаджаў сястру на стадыён, але яна не вельмі цярпела такую кампанію і ўцякала ад брата. З крыўдай прыходзіў хлапчук дадому, плакаў, скардзіўся маці, што не можа дагнаць Аню.

— Сынок, гэта не па-мужчынскі — слёзы ліць. Ты трэніруйся, бегай, перагані нашу чэмпіёнку.

У першыя пасляваенныя гады Аня Старчанка была добра вядома на стадыёнах рэспублікі — юная лёгкаатлетка неаднаразова станавілася чэмпіёнкай Беларусі. За ёй у спорт прыйшоў і Мікалай. Юнак спрабаваў свае сілы ў розных відах лёгкай атлетыкі, і не без поспеху, але сваё прызванне знайшоў у спрынце і бар'ерным бегу, стаў чэмпіёнам і рэкардсменам рэспублікі сярод юнакоў. Яго рэкорд на двухсотметровай бар'ернай дыстанцыі пратрымаўся больш васьмі год.

Захапленне спортам дапамагло выпускніку Рэчыцкай сярэдняй школы № 6 вызначыць і сваю будучую прафесію — у 1951 годзе Мікалай стаў студэнтам факультэта фізічнага выхавання Гомельскага педінстытута. У студэнцкія гады Старчанка дабіўся нядрэнных поспехаў: быў чэмпіёнам БССР, прызёрам на ўсесаюзных спаборніцтвах, сааўтарам рэкорду рэспублікі ў эстафеце 4 па 100 метраў.

Калі Мікалай вучыўся на чацвёртым курсе, дык праходзіў практыку ў СШ № 16. Яе дырэктар П. А. Дуброўскі звярнуў увагу на практыканта: заняткі ў яго праходзілі насычана, цікава, працаваў ён з выдумкай, дзеці, як кажуць, хутка адкрылі яму свае сэрцы. На развітанне Пётр Андрэевіч запрасіў будучага настаўніка працаваць у школе.

— Так восенню 1955 года я пачаў педагагічную работу, — успамінае Мікалай Рыгоравіч.

Дзесяць год жыцця аддаў ён шаснаццатай школе. Тут не было асаблівых умоў для правядзення ўрокаў фізкультуры — школа даваеннай пабудовы з маленькім дваром. Але і на гэтым «пятачку» малады выкладчык абсталяваў валейбольную і баскетбольную пляцоўкі, лёгкаатлетычныя сектары. Тут упершыню дабіліся спартыўных перамог лёгкаатлеты А. Гаранская і Л. Гурэвіч — будучыя чэмпіёны рэспублікі, Мікалай Царт — пераможца чацвёртай Спартакіяды народаў СССР па конным спорце, рэкардсмен свету па парашутным спорце Ігар Грабоўскі.

Шаснаццатая школа — першая старонка працоўнай біяграфіі Мікалая Рыгоравіча. А ў 1965 годзе пачалася другая, калі ўступіла ў эксплуатацыю новая СШ № 26. Чаго хітрыць, тут былі створаны ўсе ўмовы для плённай працы: выдатная зала, мініятурны стадыён, дастатковая колькасць спартыўнага інвентару.

Але на новым месцы нават у добрых умовах пачынаць нялёгка.

— Першы год мы вывучалі сваіх сапернікаў па спорце, — успамінае Старчанка. — На наступны пачалі выстаўляць каманды па асобных відах. У гэты перыяд атрымалі і сваю першую ўзнагароду — кубак гаркома камсамола па футболе. А потым...

Потым былі іншыя перамогі, былі і няўдачы, але за чатыры гады выхаванцы школы ў традыцыйных спартакіядах горада ўвайшлі ў лік пяці лепшых школ.

За пяць год вучні К. Падгайская, А. Маёрава, Л. Пінтэль, І. Жарына і В. Лісімава выканалі нарматывы майстроў спорту, абаранялі гонар зборных каманд Гомельшчыны і рэспублікі.

— Нашы поспехі дасягнуты дзякуючы добрай спартыўнай базе, — гаворыць М. А. Шырынкіна. — Да таго ж у нас клапатлівыя шэфы.

Выкладчыкі фізкультуры школы ўстанавілі цесны кантакт з кіраўніцтвам аўтарамонтнага завода. Калектыў прадпрыемства аказвае значную дапамогу ў набыцці інвентару, рамонце спартыўных збудаванняў. Завод вырабіў універсальны гімнастычны снарад. З яго дапамогай усе рабяты ў час урока маюць магчымасць займацца практыкаваннямі.

Мікалай Рыгоравіч і Майя Аркадзьеўна — не ветэраны педагагічнай работы. Аднак іх вопыт прыходзяць і прыязджаюць пераймаць і старэйшыя калегі. У дваццаць шостай школе праводзяцца адкрытыя ўрокі для настаўнікаў горада, праходзіў семінар для завучаў і дырэктараў ДЮСШ Гомельскай вобласці, многія іншыя мерапрыемствы па абмену вопытам работы.

— У нас сакрэтаў асаблівых няма, — расказвае Мікалай Рыгоравіч. — Дырэктар школы Валянціна Міхайлаўна Цімафеенка, завуч Уладзімір Саулавіч Фабрыкант часта наведваюць урокі фізкультуры, унікаюць ва ўсе пытанні, аказваюць дапамогу. З шэфамі ўстанавілі добры кантакт, сувязь з бацькамі наладзілі.

Сапраўды, нічога звышнатуральнага ў дваццаць шостай школе не робяць. Проста камуніст Мікалай Рыгоравіч Старчанка сваім неспакоем, любоўю да спорту змог, як кажуць, запаліць іншых. І гэта дае свае добрыя вынікі.

Р. ПІНСКІ.

□ □

Ужо некалькі год у сярэдняй школе № 26 праходзяць педагагічную практыку студэнты розных факультэтаў нашага універсітэта.

Над будучымі выкладчыкамі фізічнага выхавання ўзяў шэфства Мікалай Рыгоравіч. Ён дапамагае ім метадычнымі парадамі, перадае студэнтам свой вопыт.

Міхаіл Шынгірэй сваю апошнюю практыку праходзіць у шостых класах. На гэтым здымку вы бачыце, як М. Р. Старчанка (злева) дапамагае будучаму спецыялісту навучыць дзяцей тэхніцы нізкага старту на кароткіх дыстанцыях.

Даволі складаная рэч — рухавік унутранага згарання. Праўда, гэта, так сказаць, не касмічны апарат, але тонкасцей у яго будове і прынцыпе дзеяння няма. І студэнтам усё гэта таксама патрэбна ведаць. Вось і авалодваюць яны сакрэтам работы рухавікоў.

На здымку: у лабараторыі цеплатэхнікі і гідраўлікі універсітэта. Студэнт 5 курса фізічнага факультэта Уладзімір Нікалаеў за вывучэннем рухавіка аўтамабіля «ГАЗ-51».

КНІЖНАЯ ПАЛІЦА

АБ ВЫРАЗНЫМ ЧЫТАННІ

Умець выразна чытаць неабходна ўсім лектарам, прапагандыстам, агітатарам, настаўнікам, асабліва настаўнікам-славеснікам, якіх у асноўным рыхтуе гісторыка-філалагічны факультэт нашага універсітэта. Аднак ва універсітэцкім вучэбным плане для філолагаў няма такога важнага курса, як выразнае чытанне (гэты курс прадугледжан планамі педінстытутаў). А таму студэнты універсітэта павінны гэты прадмет засвойваць факультатыўна або самастойна. У гэтым відзе работы вялікую дапамогу можа аказаць спецыяльная літаратура, прызначаная для настаўнікаў-славеснікаў і студэнтаў-філолагаў.

З навейшых дапаможнікаў па выразнаму чытанню трэба звярнуць увагу на кнігу Б. А. Буяльскага «Поезія усного слова» (выд. «Радянська школа», Кіеў, 1969, 262 стар.). У гэтым дапаможніку высветлены важнейшыя праблемы тэорыі і практыкі выразнага чытання ў школе.

Аўтар разглядаемай работы, дарэчы, напамінае думку В. Астрагорскага — аднаго з віднейшых прапагандыстаў выразнага чытання ў дарэвалюцыйнай школе — аб тым, што той, хто не ўмее выразна чытаць, не зможа паспяхова выкладаць літаратуру, нават не павінен думаць аб яе выкладанні.

Сапраўды, без выразнага чытання выкладанне літаратуры не дасягне мэты. Наогул трэба ўпарта авалодваць словам, каб яно даходзіла да слухачоў. Гэта датычыцца перш за ўсё мастацкага слова.

Як авалодаць «сакрэтамі» выразнага чытання і вучыць кніга Б. А. Буяльскага. Пажадана, каб нашы студэнты-філолагі, у прыватнасці, якія ведаюць украінскую мову, пазнаёміліся з гэтым змястоўным і карысным дапаможнікам.

А. ПАЎЛАЎ.

Ва ўмовах сучаснай вастрэйшай барацьбы паміж сацыялістычнай і буржуазнай ідэалогіямі кожны камсамолец — гэта актыўны баец ідэалагічнага фронту, непрымірымы да ўсіх форм буржуазнага ўплыву. Такое патрабаванне нашай партыі. У барацьбе паміж сацыялістычнымі і буржуазнымі ідэямі няма месца нейтралізму і кампрамісам. Для нас свяшчэнны ленінскі запавет, што не можа быць уступак «у тэорыі, праграме, у сцягу».

КАБ пераадолець незлічоныя цяжкасці і перашкоды на шляху пабудовы новага грамадства, патрэбны, як не раз указваў У. І. Ленін, непарушная вера ў справу камунізма, невычарпальны рэвалюцыйны энтузіязм і аптымізм, ідэйная ўзброенасць і пераканасць. Патрэбны, акрамя таго, вялікія рознабаковыя веды, патрэбна авалодванне асновамі навукі і культуры. «Камуністам можна стаць толькі тады, — гаварыў ён, — калі ўзбагаціш сваю памяць ведамі ўсіх тых багаццяў, якія выпрацавала чалавецтва».

У гэтай сувязі У. І. Ленін перасцерагаў моладзь ад агульнага адмаўлення ад культурнай і навуковай спадчыны мінулага і засваення толькі камуністычных лозунгаў, не засвоіўшы той сумы ведаў, вынікам якіх з'яўляецца сам камунізм, вучэнне марксізма.

Адказваючы на пытанне, як узнік марксізм і стаў светапоглядам, вучэннем і праграмай міжнароднага рэвалюцыйнага пралетарыяту, У. І. Ленін гаварыў, што, ствараючы сваё вялікае вучэнне, К. Маркс і Ф. Энгельс абапіраліся на трывалы фундамент чалавечых ведаў; марксізм узнік у выніку крытычнай перапрацоўкі і далейшага развіцця дасягненняў перадавой грамадскай думкі, ён увабраў у сябе ўсё ідэйнае і навуковае багацце, накопленае чалавецтвам.

«Без яснага разумення таго, — падкрэсліваў У. І. Ленін, — што толькі дакладным веданнем культуры, створанай усім развіццём чалавецтва, толькі перапрацоўкай яе можна будаваць пралетарскую культуру — без такога разумення нам гэтай задачы не рашыць». (Т. 31, стар. 262).

І ў нашы дні ленінская крытыка, як кажуць, не ў брыво, а ў вока б'е рознага роду начотчыкаў, людзей, якія прыкрываюць сваё невуцтва, адсутнасць сапраўдных і трывалых ведаў, няўменне або нежаданне працаваць і вучыцца так, як таго патрабуюць інтарэсы будаўніцтва камунізма, камуністычнымі лозунгамі, заклікамі, цытатамі, пустаслоўнымі абяцаннямі і выхваляннем.

Усякага роду верхаглядства, на думку правадыра, было б рашучым чынам згубнае. «Калі я ведаю, што ведаю мала, я даб'юся таго, каб ведаць больш, але калі чалавек будзе гаварыць, што ён камуніст і што яму і ведаць нічога не трэба трывала, то нічога падобнага на камуніста з яго не выйдзе». (т. 31, стар. 263).

Разглядаючы, напрыклад, праблему электрыфікацыі краіны, Ленін указваў, што для яе рашэння патрэбен высокі ўзровень адукацыі працоўных, вялікія веды.

ЯК НЕАД'ЕМНУЮ састаўную частку задачы — вучыцца камунізму — У. І. Ленін разглядаў выпрацоўку свядомай працоўнай дысцыпліны. Без гэтага, — гаварыў ён, наша справа безнадзейная, мы не ўмацуем нават фундамента, створанага перамогай Вялікага Кастрычніка, не кажучы ўжо аб тым, каб на гэтым фундаменце будаваць новае, камуністычнае грамадства.

Усю справу выхавання, адукацыі і навучання працоўных і асабліва моладзі У. І. Ленін непарыўна звязваў з фарміраваннем камуністычнай маралі. Раскрываючы змест гэтага складанага сацыяльнага працэса, ён падкрэсліваў, што ў аснове камуністычнай маралі ляжыць беззапаветная адданасць справе камунізма, барацьба за свабоду і шчасце людзей працы, за завяршэнне і ўмацаванне камунізма.

Маральны прагрэс нашага грамадства за гады Савецкай улады знайшоў сваё бліскучае ўвасабленне ў масавым працоўным гераізме савецкага народа ў ходзе будаўніцтва сацыялізма і камунізма, у яго бессмяротным подзвігу ў Айчыннай вайне, яго патрыятызме і інтэрнацыяналізме, непарушным адзінстве савецкага грамадства, у барацьбе за стварэнне і ўмацаванне сусветнай сістэмы сацыялізма, ва ўсямернай падтрымцы народаў, якія змагаюцца супраць імперыялізму і каланіялізму.

Камуністычная мараль прасякнута сапраўдным гуманізмам. Мы рашуча асуджаем і з пагардай адхіляем наскрозь фальшывую мараль амерыканскіх імперыялістаў, якія вядуць брудную вайну супраць народаў В'етнама, Лаоса, Камбоджы, ілжывую і крывадушную сіяніцкую мараль ізраільскіх агрэсараў, мараль усіх тых, хто хоча ўцягнуць чалавецтва ў новую сусветную вайну.

КАМУНІСТЫЧНАЕ выхаванне моладзі, гаварыў тав. Л. І. Брэжнеў у прамове на XVI з'ездзе ВЛКСМ, было і застаецца важнейшым зместам дзейнасці камсамольскіх арганізацый. У камсамоле юнакі і дзяўчаты праводзяць тыя гады, калі фарміруецца характар, выпрацоўваецца светапогляд, абазначаюцца жыццёвыя пазіцыі. Калі ў гэтую пару не навучыўся добрасумленна працаваць, не набыў смаку да ведаў, не можаш адрозніць ісціну ад фальшу, сапраўдныя каштоўнасці жыцця ад мнімых, навярстаць упушчанае будзе цяжка.

Створаны на аснове ленінскіх ідэйных і арганізацыйных прынцыпаў камсамол з'яўляецца баявым авангардам савецкай моладзі, згуртоўвае шырокія масы юнакоў і дзяўчат вакол Камуністычнай партыі, дапамагае ёй выхоўваць стойкіх, ідэйна загартаваных, актыўных змагароў за справу рабочага класа, за шчасце працоўнага народа.

З таго памятнага дня, калі першыя камсамольцы, затаіўшы дыханне, слухалі гістарычную прамову У. І. Леніна, прайшло паўвека. Але і зараз, і на многія гады ўперад яна застаецца праграмай дзейнасці камсамола, жыцця і барацьбы савецкай моладзі.

І. КУДРАВІЦКІ,
кандыдат гістарычных навук, дацэнт кафедры гісторыі КПСС і навуковага камунізма.

Парыж апладыруе студэнту ГДУ

Стары парыжскі стадыён «Каломб» у сярэдзіне верасня стаў арэнай барацьбы мацнейшых лёгкаатлетаў Еўропы. 600 спартсменаў з дваццаці шасці краін кантыненту прыехалі ў французскую сталіцу, каб разыграць узнагароды першага еўрапейскага чэмпіянату юніёраў. Сярод удзельнікаў гэтага вялікага агляду маладых спартыўных талентаў былі 49 савецкіх прадстаўнікоў «каралевы спорту». Гонар зборнай каманды СССР абараняў і студэнт трэцяга курса факультэта фізічнага выхавання нашага універсітэта майстар спорту Яўген Гаўрыленка.

Выхаванец ГДУ стартаваў пасля цяжкай траўмы, атрыманай яшчэ ў мінулым годзе. Тым не менш Яўген з поспехам выступіў на сваёй любімай дыстанцыі — 400 метраў з бар'ерамі. Ён на тры дзесятых секунды палепшыў свой асабісты рэкорд, паказаўшы вынік 50,6. У гэтым відзе праграмы Гаўрыленка быў узнагароджан бронзавым медалем.

Яшчэ большага поспеху гомельскі студэнт дасягнуў, стартуючы ў складзе эстафеты 4 па 400 метраў. Асноўнымі сапернікамі савецкіх бегуноў былі гаспадары спаборніцтваў і прадстаўнікі Федэратыўнай Рэспублікі Германіі. Нашы спартсмены выдатна правялі забег, і ў гонар іх перамогі на «Каломбе» прагучаў дзяржаўны гімн Савецкага Саюза, а калекцыя яўгенавых узнагарод папоўнілася залатым медалем. Дарэчы, гэта не адзіны поспех Гаўрыленкі за апошні час. Вышэйшую ўзнагароду ён атрымаў таксама на чэмпіянаце СССР сярод юніёраў.

У СКЛАДЗЕ ЗБОРНАЙ КАМАНДЫ ВОБЛАСЦІ

Беларуская сталіца ўрачыста адзначыла 50-годдзе камсамола рэспублікі. У праграму маладзёжнага свята ўваходзілі і вялікія спартыўныя спаборніцтвы.

У складзе зборнай каманды Гомельскай вобласці выступалі 10 студэнтаў ГДУ.

Найбольшага поспеху дабілася бягуння Вольга Малахава. У неспрыяльных умовах (холад, дождж) яна паказала высокі вынік на чатырохсотмятроўцы — 56.7 секунды — і ўзнагароджана залатым медалем. Разам з Тамарай Бугаевай Малахава выступала і ў камбінаванай эстафеце 400+300+200+100 за каманду Гомельшчыны, якая на фінішы была другой. Нашы студэнткі сталі ўладальніцамі серабраных медаляў.

Алег Курылін, Віктар Наўмыка і Юрый Селязнёў разам са студэнтам БІЧТу Леанідам Куставым у камбінаванай эстафеце 800+400+200+100 устанавілі новы рэкорд Гомельскай вобласці — 3 мінуты 28 секунд. Гэты вынік дазволіў ім заваяваць сярэбраныя медалі.

У агульным заліку лёгкаатлеты Гомельскай вобласці прапусцілі ўперад сябе толькі мінчан.

М. ТАЛСТАПЯТАЎ,
загадчык кафедры лёгкай атлетыкі.

ПРЫЗ НЕ ЗМЯНІЎ ПРАПІСКУ

Заканчваецца летні спартыўны сезон. Па традыцыі ён завяршаецца масавымі кросамі. У мінулую нядзелю пераходны прыз аблпрафсавета аспрэчвалі зборныя каманды спартыўных таварыстваў Гомельшчыны.

На фінал абласнога прафсаюзна-камсамольскага кросу, прысвечанага 50-годдзю ЛКСМБ, мы ехалі ў адным тралейбусе са спартсменамі універсітэта. І рабяты, і прадстаўнік красменаў, выкладчык кафедры лёгкай атлетыкі майстар спорту Аляксей Сямёнавіч Чуяшоў не ўтойвалі той акалічнасці, што барацьба будзе цяжкай,

што не ўсё лепшыя лёгкаатлеты універсітэта змогуць выступіць у гэтых спаборніцтвах.

— Рабяты яшчэ не адпачылі пасля работы ў падшэфных калгасах,— тлумачыў Чуяшоў,— а канкурэнты ў нас моцныя: за «Ураджай» будуць выступаць рэкардсмен і чэмпіён рэспублікі майстар спорту Іван Буракоў са Жлобіна, вопытны майстар Васіль Чарнякоў з Калінкавіч і іншыя моцныя спартсмены, якія неаднаразова перамагалі ў абласных, рэспубліканскіх і нават усесаюзных кросах.

На задумлівых тварах юнакоў і дзяўчат быў таксама напісан клопат. Тым не менш яны жартавалі, падбадзёрвалі адзін другога, а Ніна Доўжык не давала спакою нашаму фотакарэспандэнту:

— Здымiце, ну хоць адзін кадр.

— Будзе фота, — запэўніў Толя Рудчанка, — але за яго трэба будзе заплаціць... перамогай на сваёй дыстанцыі.

...Навабеліцкі лес, традыцыйнае месца спаборніцтваў лёгкаатлетаў, расквечан сцягамі спартыўных таварыстваў. Ні даволі халоднае надвор'е, ні дождж не сапсавалі святочны настрой удзельнікаў.

11 гадзін. Пачынаецца цырымонія ўрачыстага адкрыцця спаборніцтваў. Спартсменаў вітае сакратар абласнога савета прафсаюзаў С. М. Ліс. Праз паўгадзіны гучыць каманда «На старт!», і старцёр адпраўляе першы забег на дыстанцыю.

Сярод дзяўчат і юніёрак нашы прадстаўніцы выступілі не вельмі ўдала. Толькі Ніна Кузьміна, студэнтка 2 курса факультэта фізічнага выхавання, стала другім прызёрам, паказаўшы вынік на кіламятровай дыстанцыі — 3 мінуты 37 секунд.

Пасля дзвюх перамог прадстаўнікі ДССТ «Ураджай», як кажуць, «хадзілі гогалем», маўляў, ведай нашых. Але іх настрой значна пагоршыўся пасля забегаў юнакоў і юніёраў.

Уладзімір Макаранка ўпэўнена правёў бег на трохкіламятровай дыстанцыі. На фінішы ён быў першым з часам 8 мінут 12,8 секунды. Добра падтрымаў яго Генадзь Нарскін, які стаў трэцім на гэтай дыстанцыі.

Пераканаўчую перамогу атрымаў першакурснік факультэта фізвыхавання Генадзь Высоцкін. 5000 метраў ён пераадолеў за 15 мінут 39 секунд і апярэдзіў другога прызёра С. Нарбута з «Працоўных рэзерваў» на 46 секунд.

Восем спартсменак стартавалі ў бегу на 2.000 метраў сярод жанчын. Наша Ніна Доўжык не ўступіла нікому і заваявала памятны прыз. Дарэчы, не забыў аб узнагародзе і фотакарэспандэнт, які паспеў сфатаграфаваць пераможны фініш студэнткі факультэта фізічнага выхавання.

На працягу многіх год прадстаўнікі добраахвотнага спартыўнага таварыства «Ураджай» упэўнена выступалі ў забегах мужчын на 8.000 метраў. На гэтай дыстанцыі лёгка перамагаў вопытны Іван Буракоў. Яго добра падтрымліваў і Васіль Чарнякоў.

Каманда сельскіх бегуноў спадзявалася і на гэты раз не ўступіць першынства. Але іх надзеі не апраўдаліся.

Перад апошнім відам праграмы стала ясна, што лёс пераходнага прызу будзе залежаць ад вынікаў каманднай барацьбы на васьмікіламятроўцы. Універсітэцкая каманда павінна была прапусціць уперад сябе не больш адной каманды, каб атрымаць перамогу ў агульнакамандным заліку.

Аркадзь Белы і Уладзімір Асадчы з самага старту не адставалі ад фаварыта, а на асобных участках дыстанцыі нават апярэджвалі І. Буракова. Апошні вёў складаную тактычную барацьбу, імкнучыся падцягнуць другога заліковага ўдзельніка свайго калектыву. Але В. Чарнякоў не змог падтрымаць свайго лідэра. Гэта добра выкарысталі Аркадзь і Уладзімір. Незадоўга да фінішу яны наблізіліся да вопытнага кросавага байца.

Нялёгка дасталася перамога чэмпіёну і рэкардсмену Беларусі. Ушчыльную за ім фінішную лінію перасеклі А. Белы і У. Асадчы. Рабяты не толькі выканалі праграму-мінімум — захаваць кубак у сябе, але ўпершыню за апошнія гады нанеслі паражэнне сельскім спартсменам на самай працяглай дыстанцыі кросу. Іх поспех дазволіў нашай камандзе зноў атрымаць галоўны прыз спаборніцтваў. Такім чынам, ён не змяніў прапіску.

П. РАМАНАЎ.

На здымках: Ніна Доўжык (злева) упэўнена перамагае сярод жанчын на дыстанцыі 2.000 метраў.

Аб'ектыў фотаапарата зафіксаваў упэўнены бег Аркадзя Белага (здымак уверсе).

На здымку ўнізе вы бачыце універсітэцкую каманду красменаў на цырымоніі адкрыцця спаборніцтваў.

ГЭТЫ ЦІКАВЫ СВЕТ

УРАЛЬСКАЯ ЛІСТОЎНІЦА

З лістоўніцы з даўніх часоў вырабляюць асабліва трывалыя вырабы. Па 300 і больш год стаяць на Урале без рамонту плаціны, млыны, жылыя дамы. Унутраныя драўляныя дэталі сабораў Маскоўскага Крамля, храма Васілія Блажэннага, вокны Зімняга палаца ў Ленінградзе — усе яны выраблены з гэтага «вечнага дрэва».

У наш час лістоўніца шырока прымяняецца для будаўніцтва гідратэхнічных збудаванняў, вырабу мэблі, прасаваных дэталяў, у лесахімічнай вытворчасці.

Гэты лясны велікан, які расце да 300 год і дасягае 40 і больш метраў вышыні, пачынае перасяляцца з тайгі ў гарады. Выдатная лістоўнічная алея разраслася на беразе гарадской сажалкі ў Свярдлоўску.

Старэйшы ўральскі лесавод В. Асанаў прапанаваў новы спосаб павелічэння ўсходжасці насення лістоўніцы. Зараз ён сее лясныя культуры пад снег.

БЛАКІТНЫЯ КІТЫ

Інтэнсіўнае паляванне на блакітных кітоў прывяло зараз амаль да поўнага знішчэння гэтай рэдкай марской жывёлы. Каб выратаваць яе ад канчатковай гібелі, у 1967 годзе была заключана міжнародная канвенцыя, якая забараняе паляванне на блакітных кітоў ва ўсіх морах і акіянах зямнога шара.

Блакітны кіт — буйнейшае млекакормячае, існаваўшае калі-небудзь на нашай планеце. Некаторыя яго прадстаўнікі дасягаюць 30 метраў у даўжыню і важаць ад 125 да 150 тон. Па падліках спецыялістаў зараз уцалела не больш 600 гэтых марскіх гігантаў.

* * *

Больш паловы насельніцтва зямнога шара ніколі не бачыла снегу, акрамя як на фотаздымках.

Здымкі для гэтага нумару газеты зрабіў **А. Рудчанка.**

Рэдактар К. **КАЛІНАЎ.**

АЗ 32382. **«Гомельский университет» — орган парткома, ректората, комитета ЛКСМБ, профкома и месткома Гомельского государственного университета (на белорусском языке).** Адрас рэдакцыі: Гомель вул. Савецкая, 108. **Гомельская фабрыка «Палесдрук» Дзяржаўнага Камітэта Савета Міністраў БССР па друку. Гомель, Савецкая, 1.** Зак. 6129.